

Список використаних джерел:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1875- IV URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/1875-IV> Page 2 10
2. Повалена М. Конституційно-правовий аспект міжнародних засобів захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*, вип. №5, 2022. С. 102-106
3. Конституційні права і свободи людини та громадянина в умовах воєнного стану: матеріали наукового семінару (23 червня 2022 р.) / упор. М. В. Ковалів, М. Т. Гаврильців, Н. Я. Лепіш. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 315 с.
4. Класифікація прав людини | Офіційний сайт Павлограда. *Офіційний сайт Павлоградської міської ради та виконкому*. URL: <https://pavlogradmrada.dp.gov.ua/news/klasifikaciya-prav-lyudini.html>.
5. Принцип невичерпності переліку прав | Конституційний Суд України. *Конституційний Суд України | Офіційний вебсайт*. URL: <https://ccu.gov.ua/storinka-knygy/313-pryncyp-nevycherpnosti-pereliku-prav>.
6. Сучасна концепція прав людини, її втілення в основних принципах конституційно-правового статусу людини і громадянина | Коментар. *Мего-Інфо - Юридичний портал України №1, Коментар ЦПК, КПК, КУПАП, ККУ, ЦК*. URL: <http://mego.info/>.

*Андронік Тетяна Михайлівна,
судентка 2 курсу, ННІ №1,
Національна академія внутрішніх
справ*

Науковий керівник:

*Чижов Денис Анатолійович,
доцент кафедри конституційного
права та прав людини Національна
академія внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРАВО НА ЗАХИСТ ЛЮДИНИ АБО ГРОМАДЯНИНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СУДІ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Захист прав людини в Європейському суді з прав людини є важливою складовою міжнародного правозахисного механізму в Європі. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод сьогодні на повних підставах оцінюється як одне з найбільших досягнень Ради Європи. Являє собою фундаментальну основу всього комплексу міжнародно-правового регулювання в галузі прав і свобод людини, її законних інтересів та потреб. Рада Європи, до складу якої входять 47 держав-учасниць, відіграла ключову роль у просуванні прав людини в Європі. Від самого початку діяльності Ради Європи принцип поваги прав людини став одним з наріжних каменів цієї організації. Місцезнаходженням Європейського суду є м. Страсбург

(Франція). Засідання Європейського суду проводяться в Палаці Прав Людини.[1]

Організація його діяльності, правила процедури, порядок здійснення реєстрації заяв, їх розгляду, винесення рішень установлені Конвенцією та Регламентом Європейського суду. Рада Європи забезпечує високі стандарти захисту прав людини в державах-членах насамперед завдяки дії Конвенції. Вона була підписана 4 листопада 1950 року десятьма європейськими державами в Римі. Актом міжнародного визнання України як демократичної правової держави став вступ нашої країни 9 листопада 1995 року до Ради Європи та ратифікація Верховною Радою Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та Протоколів до неї. З часу набрання чинності Конвенцією було прийнято 11 Протоколів, які стали її невід'ємною частиною. Протоколи розширили діапазон гарантованих прав і свобод людини та вдосконалили механізм їх захисту. [1]

Тому права людини стала фундаментом усього комплексу міжнародно-правового регулювання в галузі прав людини, її законних інтересів та потреб, відправною точкою на шляху цивілізованих європейських держав до втілення в життя загальнолюдських цінностей. Разом з тим Конвенція встановлює, що з метою захисту інтересів держави, національної безпеки, економічного добробуту, здоров'я та моралі суспільства, прав і свобод інших людей чи запобігання злочинам або заворушенням країни-учасниці можуть обмежувати права людини, проголошені Конвенцією.

Однак таке право держав також не є абсолютним, і за жодних обставин не можуть бути порушені зобов'язання держави поважати право особи на життя, обов'язки щодо заборони катувань, рабства, неприпустимості зворотної дії закону. З набранням Конвенцією чинності для України, після її ратифікації Верховною Радою 17 липня 1997 року наша держава визнала для себе обов'язковою юрисдикцію Європейського суду.[2]

В Україні було запроваджено механізм гармонізації правової системи нашої держави з нормами й стандартами Ради Європи. Ключова роль у забезпеченні чіткого і дієвого контролю за реалізацією державами - учасницями Конвенції взятих на себе зобов'язань щодо забезпечення прав та основних свобод людини належить Європейському Суду з прав людини. Європейський суд функціонує на постійній основі з метою забезпечення виконання високими договірними Сторонами зобов'язань за Конвенцією. [2]

Його юрисдикція визнана обов'язковою всіма державами-учасницями й поширюється на всі спори, що пов'язані із застосуванням і тлумаченням норм Конвенції та Протоколів до неї в національних правових системах. Конституція України (ч.4 ст.55) гарантує кожному право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.[3]

Однією з найефективніших міжнародних судових установ, до яких мають право звертатися громадяни України, є Європейський суд з прав людини, юрисдикція якого визнана нашою державою. [1]

Основні аспекти захисту прав людини Європейському суді прав людини включають: Подання скарги: Громадяни та резиденти країн-членів Ради Європи можуть подавати скарги до Європейського суду з прав людини, якщо вони вважають, що їхні права та свободи, які гарантовані Конвенцією, були порушені. Адвокатське представництво: Особа, яка подає скаргу, може бути представлена адвокатом або правозахисником, який надає їй юридичну допомогу в процедурі розгляду справи. Розгляд справи: Європейський суд з прав людини розглядає скарги відповідно до встановленої процедури. Цей процес може включати в себе аудієнції, допит свідків, аналіз доказів та подальше прийняття рішення. Вирок: Після розгляду справи суд виносить вирок, в якому визначається, чи були порушені права скаржника. Якщо так, суд може призначити компенсацію та наказати відповідну країну-члена припинити порушення прав. Виконання рішення: Країни-члени Ради Європи зобов'язані виконувати рішення і компенсувати постраждалим. У випадку відмови від виконання рішення суду, Європейському суді прав людини може вживати подальших заходів для забезпечення його виконання.

Процедура розгляду скарг Європейським Судом з прав людини є безкоштовною і не вимагає суттєвих витрат з боку заявника, а судовий процес не передбачає обов'язкової участі адвоката. Діяльність Суду фінансується за рахунок бюджетних коштів Ради Європи. Регламентом Європейського Суду з прав людини передбачена можливість, за певних умов, надання заявникові безоплатної правової допомоги у разі, якщо вона є необхідною для належного ведення справи в Палаті Суду, а заявникові бракує достатніх коштів, щоб сплатити вартість усіх або частини послуг. Суд не розглядає заяви, які: є анонімними; є необґрунтованими; є зловживанням правом на подання скарги; уже були розглянуті Судом раніше або є предметом розгляду іншою міжнародною судовою установою та не містять нової інформації щодо суті справи.[2]

Офіс Комісара Ради Європи з прав людини було створено у 1999 році. Обов'язки особи, призначеної на цю посаду, зводяться до затвердження концепції прав людини, так і забезпечення дотримання та ефективної реалізації прав людини в країнах – членах Ради Європи. Комісара обирає Парламентська Асамблея строком на шість років, без права переобрання. Комісар з прав людини – це несудовий інститут, чия діяльність має доповнювати роботу інших інститутів Ради Європи, які займаються затвердженням прав людини. [4]

Комісар повинен здійснювати свої функції з повною незалежністю і неупередженістю, одночасно поважаючи правомірність різних наглядових органів, створених відповідно до Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод або згідно з іншими угодами Ради Європи з прав людини. Комісар може, згідно зі своєю посадою, займатися будь-якою

проблемою в межах своєї компетенції. І хоча Комісар не може займатися індивідуальними скаргами, він може, у контексті своїх функцій з просування прав людини, вживати заходів на підставі будь-якої інформації, яка причетна до справи щодо загальних аспектів захисту прав людини, як їх проголошено в документах Ради Європи. Така інформація з проханням прийняти за нею відповідні заходи може надходити до Комісара від урядів, національних парламентів, національних уповноважених з прав людини або аналогічних установ, а також від окремих осіб і організації. [4]

Отже, метою Європейського суду з прав людини є забезпечення додержання прав і свобод, закріплених в Конвенції, в усіх країнах-членах Ради Європи. Цей суд є важливим інструментом для прав і свобод громадян в Європі та сприяє правовій державності та розвитку правозахисних стандартів на континенті. Захист прав людини є важливим аспектом правової системи Європи, і подання скарги до Європейського суду є одним із способів забезпечення дотримання прав та свобод громадян. Бажано звертатися до фахівця з правових питань чи адвоката для отримання конкретної допомоги щодо процедур та вимог, пов'язаних із поданням скарги до Європейського суду з прав людини.

Список використаних джерел:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та Європейський Суд з прав людини, міністерство юстиції України URL:<https://minjust.gov.ua/m/konventsija-pro-zahist-prav-lyudini-i-osnovopolojnih-svobod-ta-evropeyskiy-sud-z-prav-lyudini>
2. Як захистити свої права у Європейському Суді з прав людини, офіційний сайт Могилів- Подільської міської ради URL:<http://mpmr.gov.ua/ak-zahistiti-svoi-prava-u-evropejskomu-sudi-z-prav-ludini.html>
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами)(Європейська конвенція з прав людини) Офіційний вебпортал парламенту України URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004Text
4. Юридичний захист прав людини - Посібник з освіти в області прав людини за участі молоді - www.coe.int) Посібник з освіти в області прав людини за участі молоді URL:<https://www.coe.int/uk/web/compass/legal-protection-of-human-rights>